

Odkritosrčno povemo, da smo v tej zadevi pričakovali mnogo mnogo več, kakor smo našli. Ker je izdavanje „Knjižnice za mladino“ saj posredno podjetje „Zavezino“, sme pač vsak učitelj zahtevati, da so spisi, kateri se pošiljajo pod njenim imenom med svet — **popolni!!** A temu ni tako! Jezik „Dušana Mladinskega“ je dokaj nekreten, na mnogih mestih slovniško napačen, stilizacija slaba posebno v prvi povesti.

V dokaz tem trditvam naj navedem naslednje: G. Dušan Mladinski piše dosledno „ljubezniv — ljubeznivo — ljubeznivost“, da si je vsakemu učencu četrtega razreda znano, kako se imata končnici „njiv“ in „ljiv“ pisati. Zdavnej je tudi že dognano, da je edino le prav „pouk“ in „poučen“ vendar pa piše on „poduk“ (str. 4) in „podučen“ (str. 8). Samovoljno uriva samoglasnike v besede, v katerih ne smejo biti. On piše: — — — vedno se je držal kiselo“ — — — „giberalgarsko“ — — — „čemereno!“ Izpušča pa drugod samoglasnike, kjer bi jih ne smel n. pr. „možiclja, ladje, vrveo“ (mesto: možicelja, ladije, vrvice). Slovnično napačno je nadalje: „Gospa Skalarjeva je po izginolnem sinu“ . . . ravno tako tudi . . . „hišo očetno“ (str. 33 in 46). Germanizem je: . . . „maša je pri koncu“ (die Messe ist zu Ende).

Tudi ne vem, zakaj piše na str. 19. . . . „da je moral ostati bolni mu brat Janez doma“ . . . , na strani 20 . . . „pa tudi brat mu Jožef ne bil bi trpel, da bi se kdo šalil, z bratom mu Janezom!“, na str. 25. „Zakaj (mesto kajti) oproščeni deček objame do-brega si brata“ . . . Stran 35. Le ljubeznivost (!) dobrih mu starišev . . . On piše „vzrok“ mesto uzrok, vspah mesto „uspeh“ i. t. d.

O slabi stilizaciji naj pričajo naslednji stavki: Na strani 18: „Vedeti morate, da jesti preveč slaščic, ni dobro, če so tudi dobre in sveže“. Na str. 25. Ko so drugi otroci odhajali, Jožef ni ostal . . . Na str. 27. Janezu pa so bili vsi ti lepi opomini „skoz eno uho notri, skoz drugo ven“. Na strani 33. „Toda strah, ki je dečka imel, je bil tolik, da dalje časa ni mogel priti k zavesti“ (Kdo — strah?) Na strani 41. „On da bi se udal strogemu delu v taki šoli?“ Stran 48. „Kakor se je dalo sklepati iz vsega, zviti tat, ki je vedel za vse slabosti Janezove, uporabil je lepo priliko, ter iz dečka izvlekel (!) vse, kar mu je bilo potrebno znati, da je tatvino lahko izvršil“. Str. 57. Janezu, to vi-dečemu, šumela (!) je mrzla (!) groza po kosteh i. t. d.

Izraz „sluzinčad“ se rabi le v poniževalnem, zaničevalnem pomenu, kar pa v tej knjigi ni na mestu. Okoren je tudi izraz „malodoberni“, „malodobernega“, „malodobernemu“ in „malodobernik“ mesto malopriden in malopridnež. „Ravno tako tudi „brodolom“ (= Schiffbruch) in „brodolomne ladje“ (!).

To so nekatere napake; a poleg teh je še mnogo drugih. Gospôda! — tako se ne piše! Mi potrebujemo knjig za mladino, a potrebujemo dobrih ne slabih!

Proti izdavanji takih knjig pod imenom „Zaveze“ moramo protestovati, kajti knjigo bi imel pregledati ocenjevalni odbor! Kaj naj si misli svet o njem, ako se izda pod njegovim nadzorstvom tako pomanjkljiva knjiga! V odboru so učitelji in ne bomo se smeli čuditi, ako se bode nam predbacivalo, da nismo zmožni slovenščine! Tu se gre za našo stanovsko čast, zato pričakujemo, da bode drugi snopič te knjižice boljši od prvega.

Pripoznamo pa, da je podjetje potrebno vsestranske podpore. S temi vrsticami nismo nikakor hoteli stvari škodovati — pač pa koristiti. Sami s seboj moramo biti strogi, sicer bodo drugi z nami! Prepričani smo, da bode od slej naprej „Knjižnica“ zadostila vsem zahtevam! Torej sezite urno po njej in širite jo med slovensko mladino!

L.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Občini zbor Slovenskega učiteljskega društva.) (Konec.)
Ako Vam še povem, da se je „Učit. Tov.“ tiskal v prvih dveh mesecih v 800 izvodih ter

pridno ponujal križem sveta za nizko ceno in gotovo plačilo, naslednje mesece pa le v 700 izvodih za stalne naročnike na Kranjskem, Koroškem, Primorskem, Štajerskem in drugih deželah in sicer:

D e ž e l e	Plačujoči						Brezplačno		Skupaj	
	učitelji	učiteljice	neučitelji	šolski svet	čitavnice, društva i. dr.	skupaj	v zamenj	sotrudnik.		
Kranjsko	309	84	55	12	42	502	18	6	24	526
Koroško	1	—	1	—	—	2	1	—	1	3
Primorsko	59	9	12	—	12	92	2	—	2	94
Štajersko	12	3	—	—	4	19	4	1	5	24
Hrvatsko	1	—	—	—	1	2	6	—	6	8
Avstrija p. Anizo	—	—	—	—	—	—	4	—	4	4
Češko	—	—	—	—	—	—	3	1	4	4
Moravsko	—	—	—	—	—	—	3	—	3	3
Ogersko	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Šlezija	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Serbija	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Skupaj	382	96	68	12	59	617	44	8	52	669

sem menda povedal vse za upravno l. 1894.

Pri tej priliki usojam si Vas najljubneje prositi dovoljenja oziroma potrpljenja, da ta pogled, ki je ravnokar švigal po umirajočem letu, obrnemo v bližnjo prihodnost. Ta naša prihodnost pa je, kakor vsaka druga, temna. A kaj nam tema, ko si moremo v sedanjem času pomagati z razno svetilno maščobo, plinom in celo z elektriko. Jedno ali drugo tako snov prižgemo oziroma obudimo in najgostejša tema izgine; našemu očesu se pa pokaže to, kar smo želeli videti. Tudi naše društvo ima svetlobo vzbujajoča sredstva. Moja naloga je torej, da te lučice prižgem in Vam v polumraku pokažem naše mračno prihodnje finančno stanje v starih gl. — Društvo ima namreč v zalogi:

„Knjižnica za mladino“ v skupni vrednosti	40	gld.	—	kr.
Komensky „Didaktika“	190	„	—	„
Dimnik „Domoznanstvo“	295	„	—	„
zaostala naročnina od l. 1890., 91., 92.	211	„	96	„
„ 1893.	441	„	—	„
„ 1894. (224 naročnikov)	672	„	—	„
skupaj	1.850	gld.	25	kr.

Ako odštejemo letošnji primanjkljaj 164 „ 82 „

znaša društveno premoženje koncem l. 1894. 1.685 gld. 43 kr.

Če se zaloga deloma razproda in zaostala naročnina iztirja, izginel bo primanjkljaj in moj naslednik bo imel izredno čast leto obsorj ne le molčati o primanjkljaji, temveč tudi Vam pokazati lepo gotovino. Da pa mu bo to mogoče, prosim tužbrane gdc. in gg., da blagovolite tej nadi pripomoči v uresničenje s tem, da priporočate svojim ožjim prijateljem „Učiteljski Tovariš“ v obilno naročbo, saj se bode preostanek uporabljal le v dohodne namene članom našega stanu.

Za leto 1895 so bili pregledovalcem računov izvoljeni ggdč.: Marout, Josin Maks in Schiffrer Fran.

Iz knjižničarjevega poročila je razvidno, da šteje knjižnica 570 zvezkov in 23 šolskih knjig. 22 osebam se je izposodilo 26 knjig.

O „Deželnem učiteljskem društvu“ je poročal g. Primožič: V daljšem, pohvalno sprejetem govoru utemeljil je potrebo, da se deželno društvo osnuje. Stavil je nastopni predlog:

„Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani sklene z dvetretjinsko večino, da se društvena pravila prenaredi ter se za podlago prenaredbe vzame osnova

društvenih pravil, kakor je bila priobčena v 24. številki letošnjega „Učiteljskega Tovariša“. Ta predlog je bil soglasno odobren. Na to pričela se je specijalna debata, katere so se udeležili poleg poročevalca tudi gg. prof. Levec nu. Jeglič, u. Likar, ju. Dimnik, nu. Čenčič, u. Janežič, u. Krulec, nu. Turk idr.

Zaradi pomanjkanja časa se ni mogla debata o vseh točkah preosnove dokončati, ter je stavil g. u. Kecelj predlog, da se skonča debata o preosnovi pri naslednjem občnem zboru „Slov. učiteljskega društva“. Ta predlog se je z dodatkom g. prof. Levca, da je naslednji občni zbor tekom velikonočnih počitnic sklicati, soglasno odobril ter se je sklenilo še nadalje, da se do tedaj povabijo k dolični odborovi seji zastopniki posameznih okrajnih učiteljskih društev z namenom, da tudi oni izrazijo svoje mnenje o preosnovi in da bo ob enem mogoče do tistega časa nameravan projekt uresničiti. Na to je bil per acclamationem izvoljen stari odbor. Volitev delegatov se je prepustila odboru.

G. Jeglič predlaga, da naj odbor prosi primerne nagrade za kmetijski poduk. S tem je bil končan dnevni red.

Takoj potem je zborovalo „Društvo za zgradbo učiteljskega konvinkta v Ljubljani.“

G. Jak. Dimnik je poročal o dosežanem delovanji osnovalnega odbora, ter omenil, da je do sedaj nabranih 452 K 26 h.

V odbor je bil izvoljen ves odbor „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“ le namesto g. Javoršek Antona vstopi g. Režek Jurij, učitelj v Ljubljani.

Ko je še gospod predsednik naznanil, da zahteva „Logaško učiteljsko društvo“ svojih 106 poslanih kron nazaj, ker se ne imenuje društvo „Učiteljski dom“ ampak „konvinkt“ se je ob $\frac{3}{4}$ na 1 popoldne zaključilo zborovanje.

Na predvečer je bil „drugi društveni večer“ v salonu pisarne g. Hafnerja. Zbralo se je bilo nad 70 društvenikov in gostov. Gospod predsednik Andrej Žumer je vse presrečno pozdravil in potem predaval jako zanimivo o Lvovski razstavi, g. Fr. Črnagoj pa o vojni iz leta 1894. Oba sta žela zasluženo pohvalo, posebno mnogo živahnosti pa je prouzročila g. Črnagojeva hroščeva vojna. Upamo, da nas bode g. Črnagoj kmalo zopet zabaval s svojim svežim humorjem. Ako omenim, da so bili gospodje pevci prav dobro razporeženi in da smo sedeli do pozne ure v prijaznem razgovoru, vé vsak, da je bil to prav prijeten večer, za kar pa gre posebna hvala zunanjim gospodom tovarišem.

V petek popoldne t. j. 28. grudna preteklega leta je imel odbor svojo prvo sejo, v kateri se je tako-le konstituiral:

Žumer Andrej, predsednik; Raktelj Fr. podpredsednik; Furlan Jak. tajnik; Kecelj Al., blagajnik in upravnik lista; Dimnik Jak., urednik glasila; Janežič Janko, knjižničar. Odborniki: Cepuder Jožef, Javoršek Anton in Likar Janko.

Odbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvinkta“ je pa tako-le sestavljen: Žumer Andrej, predsednik; Raktelj Fran, I. podpredsednik; Kecelj Alojzij, II. podpredsednik; Režek Juraj, tajnik; Dimnik Jakob, blagajnik; Cepuder Josip, Furlan Jakob, Janežič Janko, Likar Janko, odborniki.

Iz Idrije. († C. kr. šolski ravnatelj Jakob Inglič.) Neizprosna smrt je imela v lanskem letu bogato žetev v naših vrstah. Njena zadnja žrtev je bil g. Jakob Inglič, ravnatelj tukajšne c. kr. rudarske šole, ki je po kratki, a mučni bolezni, udan v voljo Božjo zatisnil svoje blage oči v dan 22. grudna l. l. ob 7. uri zjutraj. Dobro smo vedeli vsi, da ni zanj nobene pomoči več, ker donaci in tuji zdravniki so mu le še malo časa prisodili, ali vendar ni nobeden mislil, da bode blagi pokojnik tako hitro izdihnil dušo.

Ko smo 19. listopada l. l. spremlili njegovo soprogo, ki je bila jako skrbna in pridna gospodinja, k zadnjemu počitku, je bil ranjki že bolan. Zlatenica se je jela ga prijemati, zato smo mu tovariši svetovali, naj prosi za dopust, da pozabi žalost in okreva. Ali kakor bi slutil, če se uleže, ne bode več vstal, branil se je do zadnjega in se še le ulegel na zdravnikovo povelje. K zlatenici je še pritislila vodenica in ga položila na mrtvaški

oder. Raz šolsko poslopje je v znak žalostnega dogodka visela dolga črna zastava; tudi druga društva, katerih član je bil, so razobesile črne zastave.

G. Jakob Inglič je bil rojen v dan 4. malega srpana 1838. leta v prijazni Stari Loki, kjer so imeli stariši majhno posestvo, a oče njegov je bil tudi mizar. Ko je dovršil te-danjo c. kr. glavno šolo v Škofji Loki, so ga stariši leta 1851. upisali v Ljubljansko gimnazijo, katero je z dobrim uspehom dovršil leta 1859. Potem je stopil v ljubljansko semenišče, da bi po želji starišev postal mašnik. Skoraj tri leta se je pripravljal za ta častitljivi a odgovorni in težavni stan; ker pa ni čutil pravega poklica v sebi, je dal semenišču slovo in stopil leta 1862. kot učitelj v Waldherrjev učni zavod v Ljubljani. V jeseni leta 1863. je prebil preiskušnjo učne usposobljenosti za glavne šole s prav dobrim uspehom. Z odlokom visocega c. kr. finančnega ministerstva je bil leta 1867. imenovan drugim učiteljem na tukajšnji c. kr. rudarski šoli, kjer je službo pa še le 29. svečana leta 1868. nastopil. Ravnateljsko službo je delj časa začasno opravljal, leta 1878. je bil pa stalno ravnateljem imenovan.

Blagi pokojnik je bil marljiv, vesten in jako sposoben učitelj, učiteljskemu osebju pa odkritosrčen prijatelj. Prebivalstvo mesta in okolice ga je zelo spoštovalo in ljubilo; bil je zares dobrodušen človek. Več kot 12 let je zastopal učiteljstvo v c. kr. okrajnem šolskem svetu in se je vedno možato potegoval za učiteljske pravice. Tudi kot mestni odbornik je storil mnogo v prid in blagor našega rudarskega mesta.

Pogreb je bil veličasten; udeležili so se ga vsi uradniki, meščani in veliko družega ljudstva. Tudi tovariši učitelji so prihiteli in predragemu tovarišu skazali zadnjo ljubav, a gotovo bi bili še v večjem številu prihiteli, ko bi ne bil isti dan „sveti večer“, in imajo mnogi učitelji dokaj opravila v cerkvi.

Truplo Tvoje smo izročili zemlji, duša Tvoja, pa upamo, uživa večno plačilo v nebesih. Z Bogom, predragi tovariš, bodi Ti zemljica lahka!

—g—

Društveni vestnik.

Iz Ljubjane. (Občni zbor vdovskega učiteljskega društva.) (Konec.)
Na to je poročal blagajnik.

Račun kaže gospodarjenje z denarjem v minolem letu. Ostanka je bilo v blagajnici 31287 gld. Letnina in vstopnina je znašala letos 759 gld., vlani pa 67850 gld. Obresti od obligacij so znašale letos 195950 gld., vlani pa 201460 gld., razloček pride v račun v prihodnjem letu, ker se nekaj obligacij še sedaj spreminja v kronsko veljavo. Obresti od posojenih kapitalov so znašale letos 31 gld., vlani pa le 680 gld. Vrnene kapitala je bilo letos 57 gld., vlani pa 80 gld. Povračila strank za kolek je bilo 645 gld.

Stroški:

Vdov je bilo podpiranih letos 14, sirot pa 25 in so dobile 158778 gld., vlani pa 157691 gld. Ekvivalent je znašal letos 2620 gld., vlani pa le 2015 gld. Blagajniku in tajniku se je dalo razun navadnih 30 gld. še 15 gld. za izreden trud, ker so se prepisale knjige.

Vsega društvenega premoženja v obligacijah, dolžnih pismih, v hranilnicah in v gotovini je sedaj 53560 gld.

Iz obširnih debat je omeniti le, da se je naglašala potreba spremeniti obliko sedanjega računskega sklepa po uzoru posojilničnih računov in da se je vnel živahen razgovor o predlogu odborovem, da naj se tudi letos, kakor uže dve leti poprej učiteljem, vplačujočim nad 30 let, spregleda letnina. Konečno je bil odborov predlog vendarle sprejet in tako bodo tudi v tekočem letu ustanovitelji društva iz let 1860, 61, 62 oproščeni vplačevanja letnine za leto 1895.